

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES DE LA RÉPUBLIQUE
HELLENIQUE, ATHÈNES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION SERVICE, ATHENS

Έμβλημα

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
COUNCIL OF EUROPE
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΑΝΟΥΣΗ ENANTION ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΑΡ. ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ 33057/08)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

22 Απριλίου 2010

Αυτή η υπόθεση θα γίνει οριστική υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 44, παράγραφος 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί διορθώσεις μορφής (τύπου).

Στην υπόθεση ΠΑΝΟΥΣΗ εναντίον της ΕΛΛΑΔΟΣ,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε συμβούλιο αποτελούμενο από τους:

Nina Vajic, Πρόεδρος,

Christos ROZAKIS,

Anatoly Kovler

Elisabeth Steiner

Khanlar Hajiyeu,

Giorgio Malinverni,

George Nicolaou, Δικαστές

Και από τον Soren Nielsen, γραμματέας του τμήματος

Αφού συσκέφθηκε σε συμβούλιο τις 25 Μαρτίου 2010, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση που υιοθετήθηκε αυτή την ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

*1. Στην αρχή της υπόθεσης βρίσκεται μία προσφυγή (Αρ. 33057/08) η οποία στρέφεται εναντίον της Ελληνικής Κυβέρνησης από μία υπήκοο αυτού του Κράτους, την **Κα ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΠΑΝΟΥΣΗ** («η προσφεύγουσα») η οποία προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στις 9 Ιουλίου 2008 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών («Η Σύμβαση»).*

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τον Μερ Ι. ΚΤΙΣΤΑΚΗ, Δικηγόρος παρά τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («Η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους της, τους Κους Γ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟ, πάρεδρος παρά το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και την Κα ΤΣΕΚΛΗ, Εισηγήτρια παρά το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

3. Τις 9 Ιουνίου 2009, η Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την αιτίαση σχετικά με την διάρκεια της δίκης στη Κυβέρνηση. Σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 3, αποφασίσθηκε επιπλέον ότι το τμήμα θα αποφανθεί συγχρόνως επί του παραδεκτού και του βάσιμου της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ι. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4. Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1985 και διαμένει στην Κόρινθο.
5. Την 1^η Σεπτεμβρίου 1998, η προσφεύγουσα άσκησε αγωγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών εναντίον του πρώην εργοδότη της, Α.Μ. ζητώντας διάφορα ποσά ως αποζημίωση. Με την απόφαση 62/2000 πριν να αποφανθεί, το δικαστήριο δήλωσε αναρμόδιο και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου της Κορίνθου. Στις 18 Μαΐου 2000, ο Α.Μ. απεβίωσε. Στις 8 Σεπτεμβρίου 2003, Γ.Κ. (Γ.Κ.) ξανάρχισε την δίκη ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου της Κορίνθου και ζήτησε τον καθορισμό ημερομηνίας ακρόασης. Η ακρόαση έλαβε χώρα στις 2 Ιουνίου 2004. Η προσφεύγουσα η οποία είναι η μόνη κληρονόμος του Α.Μ. διαδέχθηκε την μακαρίτισσα μητέρα της στην δίκη.
6. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2004, το δικαστήριο απέρριψε την αγωγή του Γ.Κ. (Γ.Κ.) ως αβάσιμη (αρ. απόφασης 108/2004).
7. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2004, ο Γ.Κ. (Γ.Κ.) άσκησε έφεση. Η ακρόαση ορίστηκε αρχικά στις 6 Απριλίου 2005 και στη συνέχεια μεταφέρθηκε στις 5 Απριλίου 2006 με την συγκατάθεση των διαδίκων.
8. Στις 30 Ιουνίου 2006, το Εφετείο του Ναυπλίου αναίρεσε την προσβαλλόμενη απόφαση, έκανε μερικώς δεκτή την προσφυγή και διέταξε την προσφεύγουσα να πληρώσει στον Γ.Κ. (Γ.Κ.) 53. 181, 41 Ευρώ με τόκους (αρ. απόφασης 247/2006).
9. Στις 5 Οκτωβρίου 2006, η προσφεύγουσα προσέφυγε στον Άρειο Πάγο. Παραπονέθηκε μεταξύ άλλων ότι το Εφετείο δεν είχε λάβει υπόψη του τρία έγγραφα σημαντικής βαρύτητας για την εξέταση της αντιδικίας.
10. Στις 17 Ιανουαρίου 2008, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την προσφυγή θεωρώντας ότι το Εφετείο είχε λάβει υπόψη όλα τα έγγραφα που προσκόμισαν οι διάδικοι και ήταν «αναμφισβήτητα βέβαιο» ότι είχε λάβει επίσης υπόψη τα έγγραφα που επικαλέστηκε η προσφεύγουσα (αρ. απόφαση 96/2008). Η ημερομηνία κατά την οποία αυτή η απόφαση καθαρογράφηκε και επικυρώθηκε ακριβής δεν προκύπτει από τον φάκελο.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ

Ι. ΕΠΙ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

13. Η προσφεύγουσα παραπονιέται για την ευθυδικία και την διάρκεια της επίδικης διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 6, παράγραφος 1 της Σύμβασης, του οποίου τα κατάλληλα μέρη διατυπώνονται ως εξής:

«Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα ώστε η υπόθεση του να ακουστεί δίκαια (...) μέσα σε εύλογη προθεσμία, από ένα δικαστήριο (...) το οποίο θα αποφασίσει (...) για τις αμφισβητήσεις επί των δικαιωμάτων του και υποχρεώσεων αστικού χαρακτήρα (...).».

A. Επί της αιτίασης (διαμαρτυρίας) της ευθυδικίας που απορρέει από την διαδικασία (δίκη)

Επί του παραδεκτού

12. Η προσφεύγουσα παραπονιέται ότι ο Άρειος Πάγος δεν εξέτασε πραγματικά τον ισχυρισμό της και δεν έλεγξε εάν το Εφετείο είχε πράγματι λάβει υπόψη του τα έγγραφα των οποία η βαρύτητα ήταν σημαντική για την εξέταση της αντιδικίας. Βλέπει σε αυτό έλλειψη αιτιολογικού της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου.

13. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με την σταθερή νομολογία του που αντικατοπτρίζει μία αρχή η οποία συνδέεται με την καλή διοίκηση της δικαιοσύνης, οι δικαστικές αποφάσεις πρέπει να αναγράφουν επαρκώς τους λόγους επί των οποίων στηρίζονται. Η έκταση αυτού του καθήκοντος μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με την φύση της απόφασης και πρέπει να αναλύεται στο φως των κάθε είδους περιστάσεων. Εάν το άρθρο 6, παράγραφος 1 της Σύμβασης υποχρεώνει τα δικαστήρια να αιτιολογούν τις αποφάσεις του, αυτή η υποχρέωση δεν μπορεί να εννοείται ότι απαιτεί λεπτομερή απάντηση σε κάθε επιχείρημα (δείτε συγκεκριμένα Garcia Ruiz εναντίον της Ισπανίας (GC) no 30544, παράγραφος 26, ΕΔΑΔ 1999-I). Στη προκειμένη περίπτωση δεν στηρίζεται για να υποστηρίξει ότι η κρινόμενη απόφαση δεν ήταν δεόντως αιτιολογημένη.

14. Άλλωστε, αυτή η αιτίαση (διαμαρτυρία) μπορεί επίσης να εννοηθεί ότι στοχεύει στην εκτίμηση των αποδείξεων και στο αποτέλεσμα της διαδικασίας που διεξάγεται ενώπιον των δικαστηρίων που επιλήφθηκαν, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με το άρθρο 19 της Σύμβασης, έχει ως έργο να εξασφαλίζει τη τήρηση των υποχρεώσεων για τους Συμβαλλόμενους, οι οποίες προκύπτουν από τη Σύμβαση. Ιδιαίτερως, δεν είναι στη δικαιοδοσία του να γνωρίζει τα πραγματικά ή νομικά λάθη που υποτίθεται ότι

διαπράχθηκαν από εσωτερικό δικαστήριο, εκτός κι' αν και στο μέτρο που αυτά θα μπορούσαν να είχαν προσβάλλει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προστατεύει η Σύμβαση (δείτε κυρίως, *Garcia Ruiz* εναντίον της Ισπανίας (GC), αρ. 30544/96, παράγραφος 28, ΕΔΑΔ 1999-I). Επιπλέον, πάνω απ' όλα, εναπόκειται στις εθνικές αρχές και ιδιαίτερα στα δικαστήρια και ανώτατα δικαστήρια, να μεταφράσουν και εφαρμόσουν το εσωτερικό δίκαιο (δείτε, μεταξύ πολλών άλλων, *Streletz, Kessler και Krenz* εναντίον της Γερμανίας (GC), αρ. 34044/96, 35532/97 και 44801/98, παράγραφος 49, ΕΔΑΔ 2001-II).

15. Στη προκειμένη περίπτωση, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δεν εντοπίζει καμία ένδειξη αυθαίρετου στη διεξαγωγή της επίδικης διαδικασίας η οποία τήρησε την αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης των διαδίκων και κατά την διάρκεια της οποίας η αιτούσα είχε τη δυνατότητα να παρουσιάσει όλα τα επιχειρήματα της για την υπεράσπιση της υπόθεσης. Άλλωστε, το Δικαστήριο δεν εντοπίζει καμία παραβίαση των διαδικαστικών δικαιωμάτων της ενδιαφερόμενης. Ως συμπέρασμα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εκτιμά ότι η επίδικη διαδικασία, εξετασθείσα στο σύνολο της έχει δίκαιο χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1 της Σύμβασης.

16. Συνεπώς, αυτή η αιτίαση (διαμαρτυρία) είναι προφανώς αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35, παράγραφος 3 και 4 της Σύμβασης.

B. Επί της αιτίας που απορρέει από τη διάρκεια της διαδικασίας (δίκης)

1. Επί του παραδεκτού

17.. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι αυτή η αιτίαση (διαμαρτυρία) είναι προφανώς αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35, παράγραφος 3 της Σύμβασης. Επισημαίνει επιπλέον ότι δεν αντιτίθεται σε κανένα άλλο λόγο απαράδεκτου. Αρμόζει λοιπόν να τη κηρύξουμε παραδεκτή.

2. Επί της ουσίας

α) Περίοδοι να ληφθούν υπόψη

18. Η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι πρέπει να θεωρήσουμε ως σημείο έναρξης της επίδικης διαδικασίας την 8^η Σεπτεμβρίου 2003, ημερομηνία κατά την οποία ο G.K. (Γ.Κ.) επανέλαβε την διαδικασία (δίκη) ενώπιον του

Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου της Κορίνθου. Διαβεβαιώνει ότι η προσφεύγουσα η οποία παρεμβαίνει στην δίκη υπό την ιδιότητα της ως κληρονόμος της προσφεύγουσας δεν θα μπορούσε να παραπονεθεί για την διάρκεια που γνώρισε η υπόθεση πριν την ημερομηνία αυτή αφού η επίδικη διαδικασία δεν είχε κινηθεί από την μακαρίτισσα την μητέρα της αλλά εναντίον της.

19. Η προσφεύγουσα αντιτίθεται στην θεωρία αυτή.

20. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι από την νομολογία της σχετικά με την παρέμβαση τρίτων σε αστικές διαδικασίες (δίκες) προκύπτει η ακόλουθη διάκριση: Όταν ένας προσφεύγων παρεμβαίνει στην εθνική διαδικασία (δίκη) μόνο εν ονόματι του, η περίοδος που λαμβάνεται υπόψη αρχίζει να τρέχει αρχής γινομένης από αυτή την ημερομηνία ενώ όταν ένας προσφεύγων συστήνεται διάδικος στην αντιδικία ως κληρονόμος μπορεί να παραπονεθεί για όλη την διάρκεια της διαδικασίας (Cocchiarella εναντίον της Ιταλίας, (GC) no 64886/01, παράγραφος 113, ΕΔΑΔ 2006-V, Βασιλειάδης εναντίον της Ελλάδος, αρ. 32086/06, παράγραφος 21, 2 Απριλίου 2009). Τίποτα δεν ενισχύει την θεωρία της Κυβέρνησης σύμφωνα με την οποία υπήρξε διαφοροποίηση σύμφωνα με την ιδιότητα της ενάγουσας ή της προσφεύγουσας από την αποβιώσασα.

21. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, η επίδικη διαδικασία άρχισε στις 15 Σεπτεμβρίου 1998 με την προσφυγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της Κορίνθου και τελείωσε στις 17 Ιανουαρίου 2008 με την απόφαση 96/2008 του Αρείου Πάγου. Διήρκησε λοιπόν εννέα χρόνια και περισσότερο από τέσσερις μήνες για τρεις δίκες.

Β) Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας (δίκης)

22. Η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι η διαδικασία διεξήχθη επιμελώς. Αναφερόμενο στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που αφήνει την πρωτοβουλία της διαδικασίας στους διάδικους, εκτιμά ότι η χρονολογία βεβαιώνει την απουσία επίστευσης των διαδίκων στην προκειμένη περίπτωση οι οποίοι περίμεναν τρία χρόνια πριν να ζητήσει τον καθορισμό ημερομηνίας ακρόασης ενώπιον του Πρωτοδικείου Κορίνθου και συναίνεσαν στην αναβολή της ακρόασης της έφεσης. Εκτιμά ότι αυτές οι προθεσμίες πρέπει να αφαιρεθούν (μειωθούν) από την συνολική διάρκεια της διαδικασίας.

23. Η προσφεύγουσα διαβεβαιώνει ότι ζήτησε μόνο μία φορά την αναβολή της δίκης και θεωρεί ότι η υπόθεση της έτυχε υπερβολικής διάρκειας.

24. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο λογικός χαρακτήρας της διάρκειας μίας διαδικασίας (δίκης) εκτιμάται ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης και λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια της νομολογίας του, ιδιαίτερα το περίπλοκο της υπόθεσης, η συμπεριφορά του προσφεύγοντος και αυτή των αρμόδιων αρχών καθώς και το αντικείμενο της δικαστικής αντιδικίας για τους ενδιαφερόμενους (δείτε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender* εναντίον Γαλλίας (GC), αρ. 30979/96, παράγραφος 43, ΕΔΑΔ 2000-VII).

25. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο πραγματεύθηκε κατ' επανάληψη υποθέσεις που εγείρουν θέματα παρόμοια με αυτό της προκειμένης περίπτωσης και διαπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6, παράγραφος 1 της Σύμβασης (δείτε ανωτέρω ειρημένο *Frydlender*).

26. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ούτε επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στη παρούσα περίπτωση. Πράγματι, εάν είναι αλήθεια ότι οι διάδικοι έκαναν τρία χρόνια περίπου για να επαναλάβουν την δίκη ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου της Κορίνθου και ότι συναίνεσαν ώστε η ακρόαση έφεσης να αναβληθεί κατά ένα χρόνο, μένει ότι εάν αφαιρέσουμε από την συνολική διάρκεια της διαδικασίας την καθυστέρηση των τεσσάρων χρόνων περίπου που μπορεί να τους αποδοθεί (καταλογισθεί), αυτή παραμένει υπερβολική. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει στο σημείο αυτό ότι στην περίπτωση που, όπως στη προκειμένη περίπτωση, η διαδικασία διέπεται από την αρχή της πρωτοβουλίας των διαδίκων, η έννοια της «εύλογης προθεσμίας» απαιτεί ώστε τα δικαστήρια να ακολουθούν επίσης την διεξαγωγή της διαδικασίας και να είναι προσεκτικοί όσο αφορά τα μικρά χρονικά διαστήματα μεταξύ δύο διαδικαστικών πράξεων (δείτε *mutatis mutandis*, Φίλιππος Ιωαννίδης εναντίον της Ελλάδος αρ. 22957/06, παράγραφος 21, 19 Ιουνίου 2008). Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη την νομολογία του στο θέμα αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στη προκειμένη περίπτωση, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας (δίκης) είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «εύλογης προθεσμίας».

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6, παράγραφος 1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

28. Η προσφεύγουσα παραπονιέται επίσης για το γεγονός ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει κανένα δικαιοδοτικό όργανο στο οποίο μπορούμε να απευθυνθούμε για να παραπονεθούμε για την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας (δίκης).

Επικαλείται το άρθρο 13 της Σύμβασης που διατυπώνεται ως εξής:

«Κάθε πρόσωπο του οποίου τα δικαιώματα και ελευθερίες που αναγνωρίζονται στην (...) Σύμβαση, παραβιάστηκαν, έχει δικαίωμα σε πραγματική προσφυγή ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ενώ η παραβίαση διαπράχθηκε από άτομα που ενεργού στην άσκηση των επίσημων καθηκόντων».

29. Η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι η προσφεύγουσα θα μπορούσε να στηριχθεί στο άρθρο 105 του νόμου που συνοδεύει τον αστικό κώδικα που ορίζει την αντίληψη της ειδικής επιζήμιας πράξης δημοσίου δικαίου που δημιουργεί εξωσυμβατική ευθύνη του Κράτους. Όπως και νάχει, θεωρώντας ότι στη προκειμένη περίπτωση δεν υπήρξε υπέρβαση της εύλογης προθεσμίας, η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι το άρθρο 13 δεν εφαρμόζεται.

A. Επί του παραδεκτού

30. Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι αυτή η αιτίαση (διαμαρτυρία) δεν είναι προφανώς αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35, παράγραφος 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο επισημαίνει άλλωστε ότι αυτό δεν αντιτίθεται σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει λοιπόν να την κηρύξει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

31. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 εγγυάται πραγματική προσφυγή εναντίον εθνικού δικαστηρίου που επιτρέπει να παραπονούμεθα για κακή εκτίμηση της υποχρέωσης που επιβάλλεται από το άρθρο 6, παράγραφος 1, να ακούγονται οι υποθέσεις μέσα σε εύλογη προθεσμία (δείτε *Kudia* εναντίον της Πολωνίας (GC), no 30210/96, παράγραφος 156, ΕΔΑΔ 2000-XI).

32. Αλλωστε το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι η ελληνική έννομη τάξη εν προσφέρει στους ενδιαφερόμενους πραγματική προσφυγή με την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης, επιτρέποντας τους να παραπόνιούνται για την διάρκεια της διαδικασίας (Κόντη- Αρβανίτη εναντίον της Ελλάδος, αρ. 53401/99, παράγραφοι 29-30, 10 Απριλίου 2003). Το Δικαστήριο δεν διαχωρίζει στην προκειμένη περίπτωση κανένα λόγο να

παρεκκλίνει αυτής της νομολογίας ακόμη περισσότερο που η Κυβέρνηση δεν διαβεβαιώνει ότι εν τω μεταξύ η ελληνική έννομη τάξη προικίσθηκε με τέτοια ένδिका μέσα.

33. Επομένως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στη προκειμένη περίπτωση υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης λόγω της απουσίας προσφυγής στο εσωτερικό δίκαιο, η οποία θα μπορούσε να επιτρέψει στην προσφεύγουσα να αποκτήσει την επικύρωση του δικαιώματος της να δει να ακούγεται η υπόθεση της μέσα σε εύλογη προθεσμία με την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

34. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κηρύσσει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει να εξαλείψουμε παρά μόνο ατελώς τις συνέπειες αυτής της παράβασης, το Δικαστήριο παρέχει στον ζημιωθέντα εάν χρειασθεί δίκαιη ικανοποίηση».

A. Ζημιά

35. Η προσφεύγουσα ζητά 20.026,42 Ευρώ ως υλική ζημιά. Αυτό το ποσό αντιστοιχεί στους τόκους υπερημερίας που όφειλε να πληρώσει για την περίοδο κατά την διάρκεια της οποίας η διαδικασία (δίκη) εκκρεμούσε στο Εφετείο και στον Άρειο Πάγο. Θεώρει ότι εάν αυτές οι διαδικασίες δεν είχαν τραβήξει σε μήκος, το ποσό των τόκων δεν θα ήταν τόσο υψηλό. Η προσφεύγουσα ζητά επιπλέον 10.000 Ευρώ ως ηθική βλάβη που υπέστη.

36. Η Κυβέρνηση καλεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση ως υλική ζημιά. Διαβεβαιώνει επιπλέον ότι διαπίστωση παραβίασης θα αποτελούσε από μόνη της επαρκή δίκαιη ικανοποίηση ως ηθική βλάβη. Με άλλα λόγια, παραδίδεται στην σοφία του Δικαστηρίου για να αποφασίσει δίκαια.

37. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διαπίστωση παραβίασης της Σύμβασης στην οποία έφθασε προκύπτει αποκλειστικά από κακή εκτίμηση (άγνοια) του δικαιώματος του ενδιαφερόμενου να βλέπει να ακούγεται η υπόθεση του μέσα σε «λογική προθεσμία». Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, δεν βλέπει αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της διαπιστωμένης παράβασης και μίας κάποιας υλικής ζημιάς από την οποία η προσφεύγουσα θα μπορούσε να υποφέρει. Υπάρχει λόγος λοιπόν να απορριφθεί αυτή η πλευρά των αξιώσεων (ισχυρισμών) του. Αντιθέτως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δεν αμφισβητεί ότι η

προσφεύγουσα υπέστη ηθική βλάβη. Ωστόσο κρίνει ότι αντισταθμίζεται επαρκώς με τις διαπιστώσεις παραβίασης των άρθρων 6, παράγραφος 1 και 13 της Σύμβασης.

B. Έξοδα και δικαστικά έξοδα

38. Η προσφεύγουσα ζητά επίσης, με τιμολόγιο προς στήριξη, 5.000 Ευρώ για τα έξοδα και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου.

39. Η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι αυτό το αίτημα είναι υπερβολικό και ότι το ποσό που επιδικάζεται για το λόγο αυτό δεν θα μπορούσε να υπερβεί τα 1.000 Ευρώ.

40. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση των εξόδων και δικαστικών εξόδων σύμφωνα με το άρθρο 41 προϋποθέτει ότι αποδεικνύεται η πραγματικότητα τους, η αναγκαιότητα τους και επιπλέον ο δίκαιος χαρακτήρας του ποσοστού τους (Ιατρίδης εναντίον της Ελλάδος (GC), Αρ. 31107/96, παράγραφος 54, CEDH 2000-XI).

41. Στη προκειμένη περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που έχει στην κατοχή του και τα ανωτέρω αναφερόμενα στοιχεία, το Δικαστήριο εύλογο να επιδικάσει στην προσφεύγουσα 1.500 Ευρώ για το λόγο αυτό, επιπλέον κάθε ποσό που θα μπορούσε να οφείλεται από αυτή ως φόρος.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

42. Το Δικαστήριο κρίνει κατάλληλο να υπολογίσει το ποσοστό των τόκων υπερημερίας επί του επιτοκίου της διευκόλυνσης του οριακού δανείου της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίους βαθμούς.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Κηρύσσει την αίτηση παραδεκτή όσο αφορά τις αιτιάσεις που προκύπτουν από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας (δίκης) και από την απουσία προσφυγής για το λόγο αυτό και απαράδεκτη για το επιπλέον.

2. Ορίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6, παράγραφος 1 της Σύμβασης.

3. Ορίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης.

4. Ορίζει ότι η διαπίστωση παραβίασης παρέχει από μόνη της επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη.

5. Ορίζει

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλλει στην προσφεύγουσα μέσα σε τρεις μήνες αρχής γινομένης από την ημέρα που η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44, παράγραφος 2 της Σύμβασης, χίλια πεντακόσια (1.500 €) Ευρώ για έξοδα και δικαστικά έξοδα, επιπλέον κάθε ποσό που μπορεί να οφείλει η ίδια ως φόρο.

β) αρχής γινομένης από την λήξη της ανωτέρω ειρημένης προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, αυτά τα ποσά θα προσαυξηθούν μ' ένα απλό τόκο σε ποσοστό ίσο με αυτό της διευκόλυνσης οριακού δανείου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που εφαρμόζεται κατά την περίοδο αυτή και αυξάνεται κατά τρεις εκατοστιαίους βαθμούς.

4. Απορρίπτει την αίτηση δίκαιης ικανοποίησης για το επιπλέον.

Έγινε στη γαλλική, και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε γραπτώς τις 22 Απριλίου 2010 σε εφαρμογή του άρθρου 77, παράγραφος 2 και 3 του Κανονισμού.

Soren Nielsen

Γραμματέας

Nina Vajic

Πρόεδρος